

ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ –ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ

1 Τι ορίζεται χρήμα και ποιες οι λειτουργίες του

Χρήμα θεωρείται οτιδήποτε γίνεται αποδεκτό στις συναλλαγές. Στην οικονομική επιστήμη με τον όρο χρήμα εννοούμε το μέσο με το οποίο γίνεται η ανταλλαγή των αγαθών και η πληρωμή των χρεών.

Οι λειτουργίες του χρήματος :

Ως μέσο ανταλλαγών : Γενικά αποδεκτό μέσο πληρωμών. Η ιδιότητα αυτή καθιστά το χρήμα αναγκαίο στη λειτουργία μιας σύγχρονης οικονομίας που κύριο της χαρακτηριστικό είναι ο καταμερισμός της εργασίας. Η ανταλλαγή μπορεί να γίνει με δύο τρόπους : α) με την ανταλλαγή του αγαθού που επιθυμούμε με το αγαθό που παράγουμε (εμπράγματη οικονομία). β) με την διχοτόμηση της πραγματικής ανταλλαγής σε δυο επιμέρους συναλλαγές. Το αγαθό Z ανταλλάσσεται με χρήμα και στην συνέχεια το χρήμα χρησιμοποιείται για την απόκτηση του αγαθού Δ.

Ως μέτρο αξιών : Με το χρήμα σε μονάδα μετρήσεως είμαστε σε θέση ανόμοια αγαθά όπως ρούχα , εισιτήρια κλπ να τα προσθέσουμε. Όλα τα αγαθά και οι υπηρεσίες μπορούν να αναχθούν με την βοήθεια του χρήματος σε κοινό παρανομαστή.

Ως μέσο διαφύλαξης της αγοραστικής δύναμης : Μεταξύ της είσπραξης και της δαπάνης μεσολαβεί ένα διάστημα στο οποίο σχηματίζεται ένα απόθεμα αξιών (store of value) το οποίο παραμένει στο ταμείο. Δεν πρόκειται για το χρήμα που χρησιμοποιείται σε κεφάλαιο κίνησης αλλά εκείνο που κρατείται σαν περιουσιακό στοιχείο.

2 Τι ορίζεται εμπόριο, ποιο το αντικείμενο του και πως αυτό διακρίνεται

2.1 Έννοια Εμπορίου

Εμπόριο καλείται η μεταπώληση υλικών – υπηρεσιών με ή χωρίς επεξεργασία με μόνιμη και σταθερή επιδίωξη το κέρδος.

Το εμπόριο σήμερα το αποτελούν η βιομηχανία και η βιοτεχνία. Άμεσα ή έμμεσα οι επιχειρήσεις υποβοηθούν το εμπόριο (τράπεζες, μεσίτες, ασφαλιστές εμπορικοί αντιπρόσωποι) κλπ.

Στις μέρες μας αντικείμενο του εμπορίου αποτελούν :

- 1- Οι αγοραπωλησίες ακινήτων (οικίες, οικόπεδα).
- 2- Οι αγοραπωλησίες αγαθών (υλικά – άυλα αγαθά).
- 3- Οι αγοραπωλησίες κινητών αξιών (εμπόριο χρεογράφων).

2.2 Διακρίσεις του εμπορίου

Το εμπόριο διακρίνεται στις παρακάτω κατηγορίες με βάση τα κριτήρια : Προσέκλυσης του κοινού (marketing) :

- I. Επιχειρήσεις « αυτόματης πώλησης ».
- II. Οι « ενώσεις καταναλωτών ».
- III. Τα « μεγάλα καταστήματα ».
- IV. Τα « εμπορικά κέντρα ».
- V. Οι « αλυσίδες καταστημάτων ».
- VI. Οι « υπεραγορές » (Super Markets).
- VII. Τα «Πολλαπλά καταστήματα ».

Του φορέα :

- I. Ιδιωτικό εμπόριο.
- II. Κρατικό εμπόριο.

Μέσων μεταφοράς που χρησιμοποιούν :

- I. Αεροπορικό εμπόριο.
- II. Χερσαίο εμπόριο.
- III. Θαλάσσιο εμπόριο.

Γεωγραφική έκταση :

- I. Εξωτερικό εμπόριο.
- II. Εσωτερικό εμπόριο.

Τη φύση του αντικειμένου :

- I. Εμπόριο μεταφορών.
- II. Εμπόριο ακινήτων.
- III. Εμπόριο κινητών αξιών / χρηματιστικό εμπόριο.
- IV. Εμπόριο κινητών πραγμάτων.

Την εγκατάσταση :

- I. Πλανόδιο εμπόριο.
- II. Μόνιμο εμπόριο.

Την ποσότητα :

- I. Λιανικό εμπόριο.
- II. Χονδρικό εμπόριο.
- III. Ημιχονδρικό εμπόριο

3 Τι γνωρίζεται για τους περιορισμούς του εμπορίου ; (αντικειμενικούς – υποκειμενικούς)

Οι Περιορισμοί του εμπορίου

Η Γαλλική επανάσταση κατήργησε την τάξη των εμπορών ως ένα Επάγγελμα κλειστό και έδωσε απόλυτη ελευθερία κινήσεων στους ανθρώπους να ασκούν το επάγγελμα του εμπορίου.

Η αρχή αυτή ισχύει ως και στις μέρες μας με ορισμένες απαγορεύσεις, περιορισμούς και ασυμβίβαστα για λόγους κοινωνικού συμφέροντος.

Συγκεκριμένα οι περιορισμοί αυτοί είναι αντικειμενικοί (αφορούν το σύνολο των απασχολούμενων στο εμπόριο) και οι υποκειμενικοί (αφορούν ειδικά ορισμένα πρόσωπα).

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Διακρίνονται στις γενικές απαγορεύσεις διότι οι πράξεις αυτές διώκονται ποινικά αλλά και σε ορισμένες προϋποθέσεις που δεν μπορούν να ασκηθούν από οποιονδήποτε.

Γενικές απαγορεύσεις :

- Το εμπόριο πραγμάτων αρχαιολογικής σημασίας.
- Το εμπόριο δηλητηριωδών ουσιών.
- Το εμπόριο προϊόντων εγκλήματος.
- Το εμπόριο εκρηκτικών υλών.

- Το εμπόριο νοθευμένων τροφίμων.
- Η εμπορία άσεμνων δημοσιευμάτων.
- Η λαθρεμπορία.
- Η εμπορία ναρκωτικών ουσιών.
- Το δουλεμπόριο.
- Η σωματεμπορία.

Εμπόριο που επιτρέπεται υπό προϋποθέσεις :

- Για την ίδρυση και λειτουργία βιομηχανικών επιχειρήσεων.
- Για την άσκηση επαγγέλματος του εξαγωγέα.
- Για τη λειτουργία τουριστικών γραφείων ή λειτουργία γραφείων εμπορικών πληροφοριών.
- Για την άσκηση του επαγγέλματος του μεσίτη αστικών συμβάσεων.
- Για την άσκηση του επαγγέλματος του εμπορικού αντιπρόσωπου.
- Για την άσκηση του επαγγέλματος του φαρμακοποιού.
- Για την άσκηση τραπεζικής δραστηριότητας.
- Για την σύσταση και λειτουργία ασφαλιστικής επιχείρησης.
- Για την σύσταση και λειτουργία χρηματιστηριακών επιχειρήσεων.

Για όλες τις παραπάνω δραστηριότητες απαιτείται άδεια λειτουργίας από αντίστοιχες επιχειρήσεις.

Αντικειμενικοί Περιορισμοί

Οι αντικειμενικοί περιορισμοί αφορούν την ικανότητα για την άσκηση εμπορίας και τα επαγγέλματα που είναι ασυμβίβαστα με την εμπορική ιδιότητα.

Ικανότητα για την άσκηση εμπορίας :

- Οι πτωχεύσαντες έμποροι. Οι έμποροι που έχουν κηρυχτεί σε κατάσταση πτώχευσης είναι ανίκανοι να εμπορεύονται διότι έχουν χάσει την εμπορική τους ιδιότητα την οποία μπορούν να την αποκτήσουν εφόσον αποκατασταθούν.
- Να μην βρίσκετε σε δικαστική απαγόρευση λόγω σωματικής πνευματικής ή διανοητικής ασθένειας (αλκοολικοί , εκ γενετής τυφλοί , τοξικομανείς).
- Να έχει δικαιοπρακτική ικανότητα. Ειδικότερα να έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του. Απόλυτα ικανός για δικαιοπραξία είναι όποιος έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του και κάνει πράξεις από τις οποίες αποκτά οφέλη (είτε από προσωπική του εργασία είτε από χαρτζιλίκι που του έχει δοθεί και μπορεί να το χρησιμοποιεί ελεύθερα).
- Να μην βρίσκεται σε νόμιμη απαγόρευση, μετά από καταδίκη σε βαθμό κακουργήματος.

Επαγγέλματα ασυμβίβαστα με την εμπορική ιδιότητα :

- Οι δημόσιοι υπάλληλοι και υπάλληλοι ΝΠΔΔ από το δημοσιοϋπαλληλικό κώδικα.
- Οι κληρικοί βάση των εκκλησιαστικών κανόνων.
- Οι δικαστικοί λειτουργοί βάση του οργανισμού των δικαστηρίων.
- Οι συμβολαιογράφοι, από το νόμο.
- Οι ορκωτοί λογιστές, από το ιδρυτικό νόμο του σώματος ορκωτών λογιστών.
- Οι δικηγόροι.
- Οι μόνιμοι αξιωματικοί , υπαξιωματικοί και οπλίτες των ένοπλων δυνάμεων σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος από τη σχετική νομοθεσία.

4 Αναπτύξτε τον ορισμό της αγοραπωλησίας, ποια στοιχεία περιλαμβάνει και ποια από αυτά είναι απαραίτητα για την εγκυρότητα της.

Εμπορική αγοραπωλησία

ΟΡΙΣΜΟΣ

Αγοραπωλησία καλείται η σύμβαση, στην οποία ό ένας συμβαλλόμενος (πωλητής) αναλαμβάνει την υποχρέωση να παραδώσει στον άλλο συμβαλλόμενο (αγοραστή) την κυριότητα ενός πράγματος ή δικαιώματος και να εισπράξει το τίμημα με βάση τους συμφωνημένους όρους.

Συγκεκριμένα αναλύοντας τον ορισμό της αγοραπωλησίας διακρίνουμε τα ακόλουθα στοιχεία :

Η αγοραπωλησία είναι διμερής σύμβαση δηλαδή ανάμεσα σε δύο πρόσωπα. Ο ένας είναι ο αγοραστής και ο άλλος ο πωλητής.

Το αντικείμενο της αγοραπωλησίας, η από μέρους του πωλητή μεταβίβαση και παράδοση του πράγματος στον αγοραστή.

Η αγοραπωλησία διέπεται από τους όρους που συμφωνήθηκαν και αφορούν είτε τον πωλητή είτε τον αγοραστή είτε και τους δυο μαζί.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ

δικαιοπρακτική ικανότητα των συμβαλλομένων σύμφωνα με τον αστικό κώδικα.

Η σύμπτωση της δήλωσης βούλησης των συμβαλλομένων για την σύναψη της αγοραπωλησίας ειδικά ως προς το τίμημα. Η σύναψη αυτή μπορεί να είναι είτε προφορική είτε έγγραφη.

5 Τι γνωρίζεται για τον προσδιορισμό της τιμής πώλησης και τους παράγοντες που επηρεάζουν τις τιμές των εμπορευμάτων.

Προσδιορισμός της τιμής πώλησης – Παράγοντες που επηρεάζουν τις τιμές των εμπορευμάτων.

Τιμή πώλησης είναι το χρηματικό ποσό που εισπράττει ο πωλητής και πληρώνει ο αγοραστής για κάθε μονάδα ενός αγαθού υλικού ή υπηρεσίας.

Για τον προσδιορισμό της τιμής πώλησης πρέπει να λάβουμε υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες :

- Τιμή αγοράς + Ειδικά έξοδα = **τιμή κτήσεως** (1)
- **Τιμή κτήσεως** + Γενικά έξοδα = **τιμή κόστους** (2)
- **Τιμή κόστους** + Το κέρδος = **τιμή πώλησης** (3)

Τιμή αγοράς είναι το ποσό που καταβάλλεται στον πωλητή από τον αγοραστή για την απόκτηση του εμπορεύματος.

Ειδικά έξοδα είναι εκείνα τα έξοδα που καταβάλλονται ειδικά για την απόκτηση και τη διάθεση του κάθε εμπορεύματος.

Η τιμή αγοράς προσαυξημένη με τα ειδικά έξοδα μας δίνουν την τιμή κτήσεως.

Γενικά έξοδα ονομάζονται εκείνα τα έξοδα που καταβάλλονται για την λειτουργία γενικά της επιχείρησης.

Η τιμή κτήσης προσαυξημένη με την αναλογία των γενικών εξόδων μας δίνουν την τιμή κόστους.

Η τιμή κτήσης προσαυξημένη με το επιθυμητό κέρδος μας δίνουν την τιμή πώλησης.

Τα αίτια που επηρεάζουν τις τιμές των εμπορευμάτων :

Από την μεταβολή της μορφής και των συνθηκών αγοράς: Η αύξηση της προσφοράς, όταν δεν αυξάνει η ζήτηση έχει ως συνέπεια την μείωση της τιμής και η αύξηση της ζήτησης όταν η προσφορά παραμένει σταθερή έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής.

Από τις παρεμβάσεις του κράτους: Επηρεάζουν σημαντικά οι αποφάσεις του κράτους π.χ. Η επιβολή νέων φόρων. Επιπλέον οι ακόλουθοι παράγοντες :

Οι προσδοκίες και οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για το μέλλον.

Η εμφάνιση υποκατάστατων αγαθών.

Ο καθορισμός της τιμής ανάλογα με την εποχή του έτους.

Ο καθορισμός της τιμής ανάλογα με τον τόπο παράδοσης του εμπορεύματος.

Ο καθορισμός της τιμής ανάλογα με το χρόνο και τον τρόπο πληρωμής.

Ο καθορισμός της τιμής ανάλογα με την αγορασμένη ποσότητα.

Ο πληθωρισμός, ο οποίος προκαλεί αύξηση του κόστους παραγωγής.

Η μεταβολή της συμπεριφοράς των ανταγωνιστών ως προς τις τιμές και την ποιότητα.

Από την αυξομείωση του κόστους παραγωγής και του συνολικού κόστους.

Από τη στάση των καταναλωτών απέναντι στο συγκεκριμένο προϊόν.

Από την οικονομική πολιτική που ασκεί η επιχείρηση.

6 Τι καλείται ανταγωνισμός και ποια τα θετικά του αποτελέσματα ;

4 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Γενικά

Βασικό χαρακτηριστικό του εμπορίου, όπως διεξάγεται με το καθεστώς της ελεύθερης οικονομίας, είναι ο ανταγωνισμός. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι ένας έμπορος έχει την δυνατότητα και το δικαίωμα να προσπαθεί να προσελκύσει τους πελάτες των άλλων εμπόρων που ασκούν την ίδια δραστηριότητα. Η ελευθερία αυτή είναι κατά κανόνα ένα στοιχείο θετικό, το οποίο συντελεί στην πρόοδο και στην ανάπτυξη του εμπορίου. Βασική προϋπόθεση για κάτι τέτοιο είναι τα μέσα προσέλκυσης της πελατείας ώστε αυτά να μην είναι αντίθετα με τα χρηστά ήθη την καλή πίστη, ο ανταγωνισμός δηλαδή να μην είναι αθέμιτος.

4.1 Ορισμός και αποτελέσματα ανταγωνισμού.

Ανταγωνισμός είναι η προσπάθεια που γίνεται μεταξύ προσώπων (εμπόρων κτλ), για να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, όσον αφορά συγκεκριμένο σκοπό, τον οποίο επιδιώκουν ταυτόχρονα και οι άλλοι.

Επομένως ανταγωνισμός είναι η άμιλλα, η οποία αναπτύσσεται μεταξύ ατόμων του ίδιου επαγγέλματος και προπαντός των εμπόρων με την ίδια δραστηριότητα.

Ο ανταγωνισμός βρίσκεται σε όλους τους κλάδους παραγωγής και σε όλα τα επαγγέλματα. Σήμερα οι έμποροι διαθέτουν πολλά μέσα για να κατακτήσουν την αγορά.

Τα πιο συνηθισμένα είναι : - η διαφήμιση, - η καλή συσκευασία, - οι ευκολίες πληρωμής, - η βελτίωση της ποιότητας, - η μείωση της τιμής, - η καλή εξυπηρέτηση κτλ.

Ο ανταγωνισμός στηρίζεται στην ελευθερία των συναλλαγών και παρουσιάζεται όχι μόνο μεταξύ των ατόμων του ίδιου επαγγέλματος αλλά και μεταξύ κρατών που παράγουν τα ίδια προϊόντα.

Ο βαθμός ανταγωνισμού εξαρτάται πάντα από την «μορφή της αγοράς» που επικρατεί, δηλαδή από το μηχανισμό επικοινωνίας αγοραστών και πωλητών για την πραγματοποίηση των συναλλαγών και την ανταλλαγή πληροφοριών.

Με βάση τον ανταγωνισμό που επικρατεί μεταξύ των επιχειρήσεων με δεδομένο φυσικά και τον ανταγωνισμό μεταξύ των αγοραστών οι μορφές αγοράς που μπορούμε να συναντήσουμε είναι :

Ο μονοπωλιακός ανταγωνισμός : όταν σε ένα κλάδο υπάρχουν πολλές επιχειρήσεις που παράγουν και προσφέρουν ελαφρά διαφοροποιημένα προϊόντα σε πολλούς αγοραστές.

Το олиγοπώλιο : όταν σε ένα κλάδο υπάρχουν λίγες επιχειρήσεις που παράγουν και προσφέρουν ομοιογενή ή ελάχιστα διαφοροποιημένα προϊόντα σε πολλούς αγοραστές. Παράδειγμα οι βιομηχανίες αυτοκινήτων.

Το μονοπώλιο : όταν σε ένα κλάδο παραγωγής υπάρχει μόνο μία επιχείρηση που παράγει και προσφέρει ένα προϊόν σε πολλούς αγοραστές. Παράδειγμα επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας.

Πλήρης ή τέλειος ανταγωνισμός : όταν σε ένα κλάδο παραγωγής υπάρχουν πάρα πολλές επιχειρήσεις που παράγουν και προσφέρουν ομοιογενή προϊόντα – υπηρεσίες σε πολλούς αγοραστές.

Αποτελέσματα ανταγωνισμού

Τα αποτελέσματα του ανταγωνισμού είναι κατά βάση θετικά υπάρχουν βέβαια και μερικά αρνητικά.

Τα θετικά αποτελέσματα του ανταγωνισμού είναι :

- 1) Η βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων αγαθών.
- 2) Η μείωση της τιμής πώλησης των εμπορευμάτων.
- 3) Η επικράτηση των πιο ικανών.
- 4) Η καλύτερη εξυπηρέτηση του καταναλωτικού κοινού.
- 5) Η τεχνολογική πρόοδος.
- 6) Η αύξηση των εξαγωγών και η μείωση των εισαγωγών.
- 7) Η αναβάθμιση του επιπέδου των επιχειρήσεων.
- 8) Η ταχύτερη διάδοση των εμπορευμάτων.
- 9) Η επίτευξη ισορροπίας προσφοράς και ζήτησης.

Τα αρνητικά αποτελέσματα του ανταγωνισμού είναι :

- 1) Η αύξηση της ανεργίας.
- 2) Οι τάσεις για παράνομες πράξεις.
- 3) Η δημιουργία κινδύνων για εμφάνιση μονοπωλίων και олиγοπωλίων.
- 4) Η εξόντωση των μικρών και ασθενέστερων επιχειρήσεων.

7 Ποια πρόσωπα του εμπορίου καλούνται εξαρτημένα και ποια ανεξάρτητα ;

5.2 Τα βοηθητικά πρόσωπα του εμπορίου

Ο έμπορος, για την ανάπτυξη και την ευημερία της επιχείρησής του δεν στηρίζεται μόνο στις δικές του προσπάθειες. Υποβοηθείται και από άλλα πρόσωπα με ειδικές γνώσεις τα οποία καλούνται βοηθητικά πρόσωπα του εμπορίου.

Τα βοηθητικά πρόσωπα του εμπορίου διακρίνονται :

- Σε εξαρτημένα βοηθητικά πρόσωπα και
- Σε ανεξάρτητα βοηθητικά πρόσωπα.

- **Εξαρτημένα βοηθητικά πρόσωπα** του εμπορίου καλούνται εκείνα τα φυσικά πρόσωπα που ανήκουν στο προσωπικό της επιχείρησης (συνδέονται άμεσα με τα κύρια πρόσωπα με υπαλληλική σχέση) και παρέχουν τις υπηρεσίες τους έναντι αμοιβής που καλείται μισθός. Τα **κυριότερα εξαρτημένα πρόσωπα** του εμπορίου είναι : 1) Γενικός διευθυντής, 2) Υποδιευθυντής, 3) Προϊστάμενος λογιστηρίου, 4) Λογιστής, 5) Ταμίας, 6) Αποθηκάριος, 7) Υπάλληλοι πωλητές, 8) Πλασιέ, 9) Περιοδεύοντες υπάλληλοι.

1) Γενικός διευθυντής : Διευθύνει και εποπτεύει την επιχείρηση. Στις ατομικές επιχειρήσεις γενικός διευθυντής συνήθως είναι ο ιδιοκτήτης της επιχείρησης. Δεν αποκλείεται όμως τη διεύθυνση της επιχείρησης να αναλάβει ο ικανότερος της από τους υπαλλήλους. Στις εταιρικές επιχειρήσεις (Ανώνυμες επιχειρήσεις) την ανώτατη διοίκηση ασκούν επιλεγμένα πρόσωπα λόγω μόρφωσης ή εμπειρίας. Τα πρόσωπα αυτά λογοδοτούν και ελέγχονται στους μετόχους στις γενικές συνελεύσεις.

2) Υποδιευθυντής : Αναπληρώνει το γενικό διευθυντή κατά την απουσία του, αλλά και συμβάλλει υποβοηθώντας αυτόν για την ολοκλήρωση του έργου του.

3) Προϊστάμενος λογιστηρίου : Διευθύνει το λογιστήριο της επιχείρησης. Βρίσκεται ψηλά στην ιεραρχία της επιχείρησης. Εκτός από την εμπορική – λογιστική του μόρφωση διακρίνεται για την τιμότητα και την εχεμύθεια, διότι κατ' ανάγκη γνωρίζει όλα τα μυστικά της επιχείρησης.

4) Λογιστής : Αναλαμβάνει τη λογιστική εργασία της επιχείρησης και βρίσκεται πολύ ψηλά στην ιεραρχία των υπαλλήλων. Είναι το πρόσωπο το οποίο καταγράφει την παρουσία της επιχείρησης, παρακολουθεί τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων, τις αναλύει και τις παρουσιάζει στα λογικά βιβλία.

5) Ταμίας : Αναλαμβάνει τις εισπράξεις και τις πληρωμές για λογαριασμό της επιχείρησης. Είναι το πρόσωπο εκείνο το οποίο πρέπει να διακρίνεται για την τιμότητα του.

6) Αποθηκάριος : Ευθύνεται για την παραλαβή, παράδοση και διαφύλαξη των εμπορευμάτων στο κατάστημα ή την αποθήκη της επιχείρησης. Είναι έμπιστο άτομο της επιχείρησης που γνωρίζει τα είδη που συνήθως διαχειρίζεται και πρέπει να διακρίνεται από ηθικές αξίες και υπευθυνότητα.

7) Υπάλληλοι πωλητές : Διαπραγματεύονται την πώληση εμπορευμάτων – υπηρεσιών και υποδέχονται τους πελάτες αγοραστές. Για το λόγο αυτό οι πωλητές πρέπει να είναι άτομα με μόρφωση και πολύ καλές γνώσεις στην τεχνική των πωλήσεων. Να είναι άτομα σοβαρά με ευγένεια και εργατικότητα. Τέλος θα πρέπει να διακρίνεται από την ετοιμότητα και να υποστηρίζουν τις απόψεις τους με τεκμηριωμένα επιχειρήματα.

8) Πλασιέ : Αναλαμβάνει να διαθέσει στην αγορά ένα νέο προϊόν της επιχείρησης με βάση τα δείγματα τα οποία φέρει μαζί του. Βρίσκεται σε υπαλληλική σχέση με την εμπορική ή βιομηχανική επιχείρηση που αντιπροσωπεύει και λαμβάνει μισθό και ποσοστό επί των πωλήσεων.

9) Περιοδεύοντες υπάλληλοι : Αναλαμβάνουν να επισκέπτονται για λογαριασμό της επιχείρησης, σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα, τα διάφορα καταστήματα με τα οποία συνεργάζεται η επιχείρηση με σκοπό την πώληση.

Ο ανταγωνισμός και η τεχνολογική εξέλιξη στις μεγάλες επιχειρήσεις οδήγησαν στην ανάγκη υποβοήθησης των κύριων προσώπων του εμπορίου και από τα παρακάτω πρόσωπα :

Προϊστάμενος προγραμματισμού.

Χειριστές Η/Υ.

Χειριστές τηλεπικοινωνιακών μέσων.

Εμπορικοί σύμβουλοι.

Ειδικοί της έρευνας αγοράς.

- **Ανεξάρτητα βοηθητικά πρόσωπα** του εμπορίου καλούνται εκείνα τα οποία ασκούν αυτοτελές και ανεξάρτητο επάγγελμα, το έργο τους όμως είναι παράλληλο και υποβοηθητικό με το έργο των κύριων προσώπων του εμπορίου.

1) Παραγγελιοδόχος : α) Παραγγελιοδόχος αγοράς, β) Παραγγελιοδόχος πώλησης, γ) Παραγγελιοδόχος μεταφοράς.

2) Εμπορικός αντιπρόσωπος : α) Αντιπρόσωπος αγορών - πωλήσεων, β) Αντιπρόσωπος εισαγωγής – εξαγωγής, γ) Αντιπρόσωπος για υπηρεσίες – προϊόντα, δ) Αποκλειστικός αντιπρόσωπος, ε) Γενικός αντιπρόσωπος, στ) Περιφερειακός αντιπρόσωπος, ζ) Τοπικός αντιπρόσωπος.

3) Μεσίτης : α) Μεσίτες ακινήτων, β) Μεσίτες προϊόντων, γ) Ασφαλειών, δ) Ναυλώσεων, ε) Χρηματιστηρίου εμπορευμάτων.

8 Αναπτύξτε τον ορισμό της πίστης και ποια στοιχεία περιλαμβάνει.

6.1 Η πίστη – ορισμός

Η πίστη ή καλύτερα η δυνατότητα παροχής πίστωσης από ένα οικονομικό υποκείμενο στο άλλο, είναι εξίσου παλιά όσο και το χρήμα. Αρκετοί οικονομολόγοι διερωτούνται αν η πίστη δεν προηγήθηκε του χρήματος στην εξέλιξη της ανθρωπότητας.

Η πίστη και το χρήμα συνδέεται άμεσα με την έννοια της συναλλαγής. Έρχεται κι αυτή μετά από μια οικονομική πράξη, την αγορά, όχι για να ολοκληρώσει την πληρωμή αλλά για να την μεταθέσει μέσα στο χρόνο. Δηλαδή η πληρωμή δε γίνεται τη στιγμή της συναλλαγής, της αγοράς αλλά αργότερα. Η πράξη ακριβώς που επιτρέπει την άμεση πληρωμή, χέρι με χέρι, αγαθά έναντι χρήματος, καλείται παραχώρηση πίστωσης από την πλευρά του πωλητή προς τον αγοραστή.

Η πίστη προϋποθέτει δύο βασικά πράγματα :

- Την πραγματοποίηση μιας συναλλαγής και το
- Χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της πράξης της συναλλαγής και την διενέργεια της πληρωμής. Επειδή η πληρωμή συνδέεται άμεσα με το χρήμα, το τρίτο στοιχείο που χαρακτηρίζει την πίστη, μετά τη συναλλαγή και το χρόνο είναι το χρήμα. Με την εξής διαφορά : το χρήμα ολοκληρώνει την πληρωμή την ίδια στιγμή της συναλλαγής, ενώ η πίστη την αφήνει για αργότερα. Είναι δηλαδή μια “υπόσχεση πληρωμής”. Στην περίπτωση που ο αγοραστής καταβάλει στον πωλητή το τίμημα την ίδια χρονική στιγμή της αγοραπωλησίας τότε μιλάμε για συναλλαγή τοις μετρητοίς ή όψεως. Στις προθεσμιακές συναλλαγές ο αγοραστής και ο πωλητής συμφωνούν από σήμερα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Στο τέλος της συμφωνηθείσας προθεσμίας ο αγοραστής παίρνει στην κατοχή του το εμπόρευμα και παραδίδει στον πωλητή το συμφωνηθέν χρηματικό ποσό. Στις συναλλαγές επί πιστώσει ο χρόνος σπάζει τη συναλλαγή σε δύο τμήματα που απέχουν χρονικά μεταξύ τους. Τη στιγμή της συναλλαγής αλλάζει χέρια μόνο το αντικείμενο (αγαθό, υπηρεσία). Σε αντάλλαγμα, αντί χρήμα δίνεται μια υπόσχεση μελλοντικής πληρωμής. Η πληρωμή αυτή μπορεί να γίνει εφάπαξ την στιγμή που λήγει η προθεσμία, η τμηματικά (π.χ. μηνιαίες δόσεις).

9 Ποια η σημασία των μεταφορικών μέσων και ποια η διάκριση τους

Σημασία των μεταφορικών μέσων

Στις σύγχρονες μεταφορές προσώπων και πραγμάτων χρησιμοποιούνται όλα τα τελειοποιημένα μεταφορικά μέσα.

Η σημασία των μεταφορών είναι τεραστία, γιατί αποτελούν την βάση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης μιας χώρας.

Ποιο συγκεκριμένα με τις μεταφορές :

Εξυπηρετούνται οι ανάγκες τις αγοράς.

Προσφέρεται απασχόληση σε σημαντικό αριθμό προσώπων.

- *Ιδρύονται και λειτουργούν επιχειρήσεις για την αναβάθμιση περιοχών καθώς και την υποβοήθηση άλλων επιχειρήσεων.*
- *Βελτιώνεται το τεχνολογικό επίπεδο της χώρας.*
- *Διευρύνονται οι εμπορικές συναλλαγές τόσο σε εσωτερικό όσο και στον εξωτερικό τομέα.*
- *Ενισχύονται και εκσυγχρονίζονται όλοι οι παραγωγικοί κλάδοι της οικονομίας μιας χώρας.*
- *τα μονοπώλια και το ολιγοπώλιο.*
- *Διευκολύνεται η εγκατάσταση επιχειρήσεων σε απομακρυσμένες περιοχές.*
- *Η τελειοποίηση των μέσων μεταφοράς και η αύξηση της ταχύτητας τους.*
- *Εξομαλύνονται οι τιμές των προϊόντων με βάση την προσφορά και την ζήτηση.*

Διάκριση Μεταφορών

Οι μεταφορές ανάλογα με την μορφή τους διακρίνονται σε :

- **Μεταφορές** με αγωγούς για την μεταφορά υγρών και αερίων.
- **Εναέριες μεταφορές**, οι οποίες εκτελούνται με ελικόπτερα / αεροπλάνα.
- **Μεταφορές εσωτερικής ναυσιπλοΐας**, δηλαδή μεταφορές που εκτελούνται σε λίμνες και ποτάμια.
- **Θαλάσσιες μεταφορές**, αυτές υποδιαιρούνται σε : α) Ωκεάνιες, β) Κλειστών θαλασσών (π.χ. Μεσόγειος), γ) Εσωτερικών θαλασσών.
- **Χερσαίες μεταφορές**, αυτές υποδιαιρούνται σε : α) Οδικές, β) Σιδηροδρομικές

10 Τι γνωρίζεται για την μεταφορά με πλοία ; Σε τι υποδιαιρούνται ; Τι καλείται ναύλωση ; ναύλος και ναυλοσυμφωνητικό ;

7.3.3 Μεταφορά με πλοία

Η μεταφορά με πλοία ήταν πάντοτε η φθηνότερη. Η θαλάσσια μεταφορά ακολούθησε τις εξελίξεις και ωφελήθηκε σημαντικά από την ανάπτυξη και την πρόοδο της τεχνικής και των επιστημών. Τα πλοία διακρίνονται σε επιβατηγά και φορτηγά.

ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ Τα επιβατηγά διακρίνονται σε ακτοπλοϊκά και αφορούν τα πλοία που έχουν δρομολογηθεί από το υπουργείο εμπορικής ναυτιλίας σε ορισμένες γραμμές του εσωτερικού και σε ποντοπόρα που έχουν δρομολογηθεί για γραμμές εξωτερικού. Τα φορτηγά πλοία, με τα οποία διακινείται το μεγαλύτερο ποσοστό των μεταφορών διακρίνονται σε : Α) Φορτηγά Ξηρών Φορτίων - Φορτηγά πλοία γραμμής , - Ελεύθερα φορτηγά γενικών φορτίων, - Ελεύθερα φορτηγά ομοειδών φορτίων. Β) Φορτηγά Υγρών Καυσίμων - Δεξαμενόπλοια, - Υγραεριφόρα, - ρινοφόρα. Γ) Φορτηγά Πλοία Συνδυασμένων Μεταφορών

Στη σύμβαση μεταφοράς με πλοία ισχύουν έγγραφα τα οποία καλούνται ναυτικά. Έτσι με την έννοια ναυτικά έγγραφα ορίζουμε τα έγγραφα εκείνα τα οποία είναι υποχρεωμένο το πλοίο να έχει μαζί του σύμφωνα πάντα με τους νόμους του ελληνικού κράτους. Τα έγγραφα αυτά είναι :

- Έγγραφος εθνικότητας του πλοίου.
- Το ναυτολόγιο.
- Το ημερολόγιο του πλοίου.

- Η άδεια αναχώρησης.
- Το δηλωτικό του φορτίου.
- Οι φορτωτικές.

Ναύλωση καλείται η σύμβαση μεταφοράς εμπορευμάτων με πλοίο το οποίο μπορεί να ναυλωθεί εξολοκλήρου, οπότε ο εφοπλιστής – ιδιοκτήτης του πλοίου- δε δικαιούται τη φόρτωση εμπορευμάτων άλλων προσώπων, είτε μερικώς, οπότε επιτρέπεται και η φόρτωση εμπορευμάτων τρίτων προσώπων. Η ναύλωση διακρίνεται :

- Ναύλωση για κάθε ταξίδι.
- Ναύλωση κατά χρόνο ή χρονοναύλωση, που στην ουσία είναι ενοικίαση του πλοίου για ορισμένο χρόνο με το προσωπικό και τον εξοπλισμό του.
- Ναύλωση για μια σειρά ταξιδιών.
- Ναύλωση για όλη τη χωρητικότητα του πλοίου (ολική).
- Ναύλωση για μέρος της χωρητικότητας του πλοίου (μερική).
- Ναύλωση κατ' αποκοπή, δηλαδή με συγκεκριμένο ναύλο ανεξάρτητα από την ποσότητα του φορτίου.
- Ναύλωση για μεταφορά πραγμάτων που γίνεται στα πλοία τακτικών γραμμών.
- Ναύλωση εργολαβική, δηλαδή για μεταφορά ορισμένης ποσότητας φορτίων σε μια χρονική περίοδο έναντι προσυμφωνημένου ποσού

Ναύλος ονομάζεται το ποσό των κομίστρων που λαμβάνει ο εφοπλιστής.

Ναυλοσυμφωνητικό: Η σύμβαση μεταφοράς αποδεικνύεται με ιδιαίτερο έγγραφο

Ποιο συγκεκριμένα το ναυλοσυμφωνητικό περιλαμβάνει τους παρακάτω όρους ναύλωσης :

- Τα στοιχεία του πλοίου (όνομα, εθνικότητα, χωρητικότητα).
- Τα στοιχεία του πλοιάρχου.
- Τον τόπο, το χρόνο και τον τρόπο της φόρτωσης και εκφόρτωσης.
- Τον τόπο του προορισμού.
- Το είδος, την ποιότητα και την ποσότητα των εμπορευμάτων.
- Το ναύλο και τον τρόπο πληρωμής τους.
- Την αποζημίωση (ρήτρα) που συμφωνήθηκε σε περίπτωση καθυστέρησης.
- Τις ημέρες στάσεων.

11 Τι είναι το Χρηματιστήριο και ποιες οι διακρίσεις του ;

Έννοια και διακρίσεις.

Ως Χρηματιστήριο εννοούμε την οργανωμένη αγορά, η οποία συνήθως είναι επίσημα αναγνωρισμένη από το κράτος, όπου συναντώνται οι ενδιαφερόμενοι για την διενέργεια αγοροπωλησιών κινητών αξιών .

Για παράδειγμα :

- μερίδια κεφαλαίου ανωνύμων εταιρειών (μετοχές),
- τραπεζικά, κρατικά ή άλλα ομόλογα.

Τα χρηματιστήρια αποτελούν ιδιόμορφες αγορές με την έννοια της ταυτόχρονης συνάντησης της προσφοράς και της ζήτησης. Αποτελούν οικονομικό θεσμό που κατά κανόνα αναγνωρίζεται από τα κράτη όπου λειτουργούν και η πλειονότητα τους με νομοθετικά και διοικητικά μέτρα καθορίζουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώνονται οι αγορές και θεσπίζουν τις προϋποθέσεις και τους όρους λειτουργίας τους.

Τα χρηματιστήρια διακρίνονται σε :

- **Αξιών.** Το χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ) ιδρύθηκε το 1876 και είχε ως αρχικό αντικείμενο διαπραγμάτευσης τις ομολογίες των Εθνικών Δανείων και τις μετοχές της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος. Το 1880 εξελέγη η πρώτη διοικούσα επιτροπή του χρηματιστηρίου, ενώ το 1928 ψηφίσθηκε ο πρώτος νόμος, που καθόριζε τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συναλλασσόμενων μερών. Το 1989 ιδρύθηκε η παράλληλη αγορά του ΧΑΑ, το 1990 η Ανώνυμη εταιρεία αποθετηρίων τίτλων, ενώ το 1995 το ΧΑΑ μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρεία. Το Ελληνικό κράτος αναγνωρίζοντας την αξία του ΧΑΑ και την δυνατότητα του να συμβάλλει ενεργά στην επιδίωξη της χώρας για την είσοδο στην ΟΝΕ (Οικονομική νομισματική ένωση) ψήφισε τον έναν νόμο με τον οποίο εκσυγχρόνισε το ΧΑΑ. Έτσι σύμφωνα με αυτόν :

- Το ΧΑΑ μετατράπηκε σε Α.Ε (Ανώνυμη εταιρεία). - Η ΑΧΕ (Ανώνυμη χρηματιστηριακή εταιρεία) ορίστηκε ως υπεύθυνη για το περιεχόμενο του ενημερωτικού δελτίου (prospectus) προς το κοινό με σκοπό την προστασία των επενδυτών. – Οι προς εισαγωγή στο ΧΑΑ εταιρείες υποχρεώθηκαν σε φορολογικό έλεγχο για τις χρήσεις που περιλαμβάνονται στο ενημερωτικό δελτίο, ώστε να αποφευχθεί η πιθανότητα ύπαρξης υποχρεώσεων που δεν αναγράφονται σε αυτό. – Καταργήθηκε ο ανώτατος αριθμός των ΑΧΕ και επιτράπηκε η εισαγωγή των μετοχών τους στο ΧΑΑ. Οι ΑΧΕ αποτελούν τους «μεσάζοντες» μεταξύ ΧΑΑ και του κοινού. Έτσι, η αύξηση του αριθμού τους συνεπάγεται προσέκλυση όλο και μεγαλύτερου αριθμού επενδυτών. – Οι ΑΧΕ υποχρεώθηκαν να γνωστοποιούν ορισμένα στοιχεία τους και να λαμβάνουν ορισμένα μέτρα για την προστασία των πελατών τους.

Αντικείμενο των συναλλαγών του ΧΑΑ είναι οι κινητές αξίες ή τίτλοι ή χρηματιστηριακά πράγματα. Ως χρηματιστηριακά πράγματα ορίζονται : – Οι μετοχές και οι ομολογίες των Ελληνικών και ξένων Α.Ε. – Τα ομόλογα κι οι ομολογίες των δανείων του Ελληνικού δημοσίου, των ΝΠΔΔ, των Ελληνικών δήμων και των ξένων κρατών. – Τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού δημοσίου και των ξένων κρατών.

- Εμπορευμάτων. Αντικείμενο εργασιών του χρηματιστηρίου εμπορευμάτων είναι οι αγοραπωλησίες εμπορευμάτων, όπως ο καφές, το κακάο, η ζάχαρη το ρύζι κτλ. Σήμερα τα περισσότερα ΧΕ έχουν εξειδικευθεί στις συναλλαγές μιας ή μερικών μόνο κατηγοριών προϊόντων. Στην χώρα μας υπήρχαν δυο χρηματιστήρια εμπορευμάτων. Ένα στον Πειραιά το οποίο ιδρύθηκε το 1924 και ένα στην Θεσσαλονίκη το οποίο ιδρύθηκε το 1925. Μέλη των Ελληνικών ΧΕ είναι :

α) Έμποροι και βιομήχανοι που είναι μέλη του εμπορικού και βιομηχανικού επιμελητηρίου της περιφέρειας του χρηματιστηρίου.

β) Οι εμπορικές και βιομηχανικές εταιρείες μέλη του ΕΒΕ της ίδιας περιφέρειας.

γ) Οι μεσίτες του ΧΕ οι οποίοι μεσολαβούν μεταξύ του αγοραστή και του πωλητή για την πραγματοποίηση της αγοραπωλησίας.

δ) Τη γενική συνέλευση των μελών του, που αποτελεί το ανώτατο διοικητικό όργανο του χρηματιστηρίου και εκλέγει τέσσερα μέλη της χρηματιστηριακής επιτροπής και τον πρόεδρο της.

ε) Τη χρηματιστηριακή επιτροπή που αποτελείται από εννέα μέλη. Τα πέντε εκλέγονται από τη γενική συνέλευση και τα υπόλοιπα τέσσερα διορίζονται από το ΕΒΕ της περιφέρειας του χρηματιστηρίου. Οι διαφορές που προκύπτουν μεταξύ των μελών του χρηματιστηρίου επιλύονται από τη 12μελή γνωμοδοτική επιτροπή, οι αποφάσεις της οποίας είναι συμβουλευτικές και όχι υποχρεωτικές – εκτελέσιμες. Στην περίπτωση μη επίλυσης των διάφορων από την γνωμοδοτική επιτροπή, τα

μέλη μπορούν να καταφύγουν στην επιτροπή διαιτησίας του χρηματιστηρίου οι αποφάσεις της οποίας είναι πλέον υποχρεωτικές.

Αν και διεθνώς τα ΧΕ γνωρίζουν ιδιαίτερη άνθηση στην Ελλάδα ο θεσμός αυτός έχει ατονήσει σε τέτοιο βαθμό ώστε τα ελληνικά ΧΕ διέκοψαν τις συνεδριάσεις τους από την έλλειψη συναλλασσομένων.

Στην χώρα μας πλέον τα δεν λειτουργούν ΧΕ. Οι λόγοι είναι : α) στην προτίμηση που δείχνουν οι συναλλασσόμενοι στις γρήγορες και ιδιαίτερα κερδοφόρες συναλλαγές του χρηματιστηρίου αξιών Αθηνών. β) Στην ραγδαία εξέλιξη των τηλεπικοινωνιών και τις τεχνολογίας.

12 Ποίος είναι ο οικονομικός ρόλος των χρηματιστηρίων και ποια η σημασία τους.

Λόγοι δημιουργίας, σημασία και ο ρόλος των Χρηματιστηρίων .

Ο λόγος δημιουργίας των χρηματιστηρίων ήταν η επιδίωξη για την εξεύρεση βραχυπρόθεσμων αλλά κυρίως μακροπρόθεσμων κεφαλαίων και η ανάγκη για σύναψη αγοροπωλησιών μεγάλων ποσοτήτων εμπορευμάτων που βρίσκονται μακριά από τον τόπο διαπραγμάτευσης τους, ενώ απαιτούνταν για αυτά σοβαρά κεφάλαια αλλά και η τάση για κερδοσκοπία.

Η οργανωμένη μορφή τους οφείλεται:

- Στην ταχύτητα διενέργειας των συναλλαγών
- Στην αμεσότητα τους
- Στην δημοσιότητα των συναλλαγών όπου φαίνονται δημόσια όλα τα χαρακτηριστικά των συναλλαγών (προσφορά, ζήτηση, ποσότητα και αξία)
- Στην καθαρότητα των συναλλαγών.

Ο οικονομικός ρόλος των Χρηματιστηρίων είναι:

- Διευκολύνουν τις συναλλαγές, γιατί επιτρέπουν στους εκπροσώπους της προσφοράς και της ζήτησης να βρίσκονται ταυτόχρονα στον συγκεκριμένο τόπο διαπραγμάτευσης.
- Επιτρέπουν την ελεύθερη διαμόρφωση τιμών των αγαθών με βάση τον θεμελιώδη νόμο της προσφοράς και της ζήτησης. Με αυτόν τον τρόπο περιορίζεται ο κίνδυνος της δημιουργίας τεχνητών τιμών.
- Δίνουν την ευκαιρία στις επιχειρήσεις να εξεύρουν κεφάλαια αλλά και στους επενδυτές να μπορούν να διαθέσουν τα χρήματα που έχουν στην επένδυση τους σε τίτλους, με την προσδοκία του κέρδους, συμβάλλοντας έτσι στην τόνωση της παραγωγικότητας και γενικότερα στην ανάπτυξη της χώρας που λειτουργεί το χρηματιστήριο.

Η σημασία των Χρηματιστηρίων αξιών είναι πολύ μεγάλη για όλους τους παράγοντες της οικονομικής ζωής μιας χώρας :

- **Για τις επιχειρήσεις**, το ΧΑ αποτελεί ένα μέσο άντλησης κεφαλαίων με ιδιαίτερα χαμηλό κόστος. Τα κεφάλαια είναι αναγκαία σε μία επιχείρηση για την υλοποίηση των επενδυτικών προγραμμάτων, τον εκσυγχρονισμό και την επέκτασή της.
- **Για το κράτος**, τους δήμους και να ΝΠΔΔ (οργανισμοί κοινής ωφέλειας) , το ΧΑ αποτελεί ένα μέσο άντλησης των απαραίτητων κεφαλαίων για την πραγματοποίηση έργων υποδομής που συμβάλουν σημαντικά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη μιας χώρας.
- **Για τους επενδυτές**, δηλαδή το ευρύ αποταμιευτικό κοινό, το ΧΑ αποτελεί ένα μέσο πραγματοποίησης, ανάλογα με την τοποθέτηση των κεφαλαίων τους, μεγάλων κερδών η ενός σταθερού εισοδήματος.

- **Για την εθνική οικονομία** το ΧΑ (εφόσον λειτουργεί ομαλά) αποτελεί παράγοντα που ενισχύει την εμπιστοσύνη του κοινού σ'αυτήν. Η εμπιστοσύνη του κοινού
- **Για την οικονομία** μιας χώρας αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα της οικονομικής σταθερότητας κι ανάπτυξης.